

Třemi sestřely do studené války

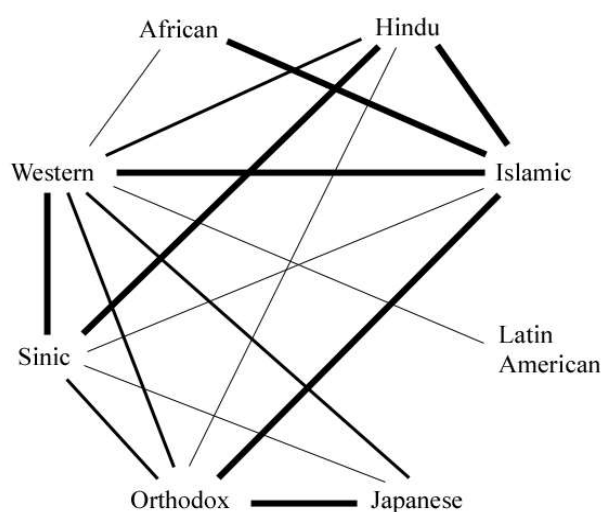
Další zářez do reinkarnace studené války

Antonín Rašek

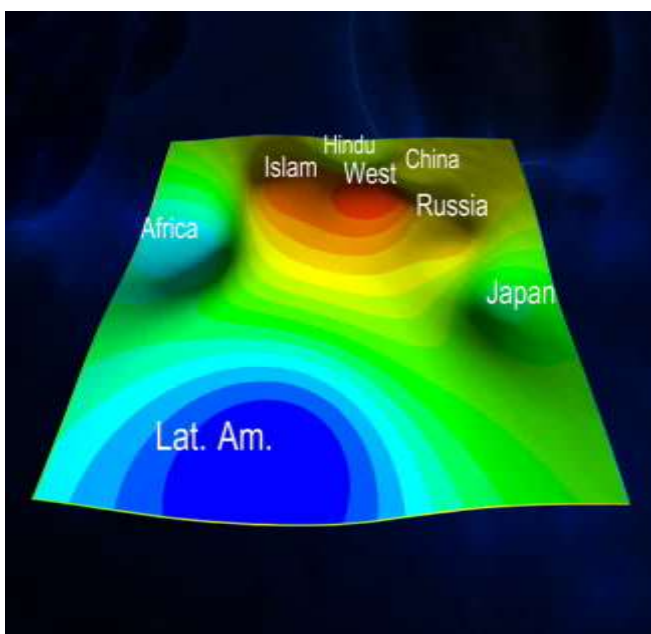
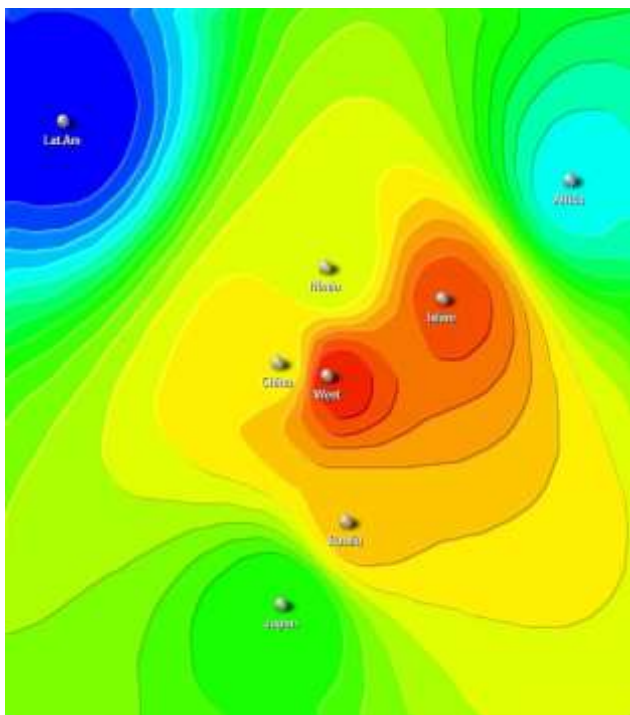
Každá válka má své Sarajevo,. I ta řadu let hybridní i počínající studená. Ta první pravděpodobně začala 11. září 2001, ta druhou nabídkou asociační smlouvy Ukrajině, na kterou Rusko reagovalo podporou vzpoury separatistů.

(ja): Ano, každá válka má své „Sarajevo“. Pro zdůraznění tohoto symbolu, označujícího spouštěcí moment „horkého“ konfliktu, však třeba zdůraznit, že tento spouštěč není v historii válčení ničím novým. Je jevem, stále se opakujícím, který se před skutečným Sarajevem v roce 1914 mohl jen jinak nazývat. Snad by bylo vhodné celý problém jen vhodně kategorizovat, abychom se mohli analytickou cestou dobrat i k predikcím vývoje současných konfliktů, které ale vždy budou mít charakter více či méně kvalifikovaných expertních odhadů. Pokusme se tedy z tohoto důvodu o kategorizaci „předstarovních“ stavů „horkých“ válečných konfliktů. Pokud zvolíme za výchozí hodnotu v řádech času X_n 0...x, a pro náš případ pojmenujeme Sarajevo 1914 za (S1), válečný konflikt v roce 1939, německý útok na Polsko, jemuž sloužila za záminku vysílací stanice v Gliwici, za (S2). Korejskou válku pak za (S3), Vietnamskou za (S4) a konečně útok na New Yorkská dvojčata za (S5). Tento čin se stal signálem pro spuštění konfliktu s Islámem, tedy v zatím názvoslovně používané formě, s teroristickou odnoží této religie. Nechť tedy poslouží pro následnou analýzu výraz X_n (S1). Ale již tento výraz doznal z časového hlediska výrazného posunu. Zvážíme-li serii teroristických akcí po 11. září jako další spouštěcí moment potenciálního Velkého konfliktu a označíme je za (S5.1), dílčí bojové akce teroristických islamistů za začátek válečného konfliktu v Syrii za (S 5.2), potom se dostáváme ke stále hrozivějšímu příznaku nové „horké“ války, sestřelení ruských letounů, dopravního a posléze bojového, kódy (S 5.3.1) a (S 5.3.2). Vše výše uvedené považujeme tedy podle teorie spouštěcích elementů válečných konfliktů symbolicky za „Sarajevo“. Nyní jde o to, jaká je hraniční hodnota „předstartovního stavu“, jejíž překročení vyvolá spuštění Velkého (horkého) konfliktu, u něhož je více než pravděpodobné řetězení možná katastrofických rozměrů.

"Emerging alignments" of civilizations, per Samuel Huntington's theory in *The Clash of Civilizations* (1996).

Greater line thickness represents more conflict in the civilizational relationship.

Každá válka také má své fáze, které ji posunují kupředu, nebo ke konci, a to ať vítěznému, nebo k porážce. Tři katastrofické sestřely letadel, které se tak či onak týkaly zvláště Ruska, studenou válku potvrzují jako nepopiratelná fakta.

O sestřelení malajsijského letadla nad Ukrajinou po rozsáhlém vyšetřování víme jen to, že bylo zničeno raketou země-vzduch Buk ruské výroby. O pachatelích nevíme nic. Pokud se chceme vyhnout spikleneckým teoriím a interním velmocenským dohodám, je to přinejmenším flagrantním selháním identifikačních schopností družicového systému, který dnes a denně detailně sleduje dění na celé planetě.

I když viníka neznáme, byly proti Rusku přijaty a dále prodlouženy sankce, které mají ambivalentní důsledky. Na jedné straně Rusko ekonomicky a politicky poškozují, na druhé je nutí k intenzivnější restructuralizaci hospodářství. Pro nejednotný posto spojenců k přijetí sankcí nelze přehlédnout jejich bumerangový efekt. Aktuálně jsou spolu s dalšími faktory překážkou v boji proti Islámskému státu.

Sestřelení ruského dopravního letadla s rekreanty nad Sinají bylo nejen krutým teroristickým činem, ale i vážným ohrožením Putinovy strategie. Musel počítat nejen s tím, že se mnoho Rusů kritičtěji zamyslí nad jeho zatím úspěšným angažmá v Sýrii. Ohroženy byly i vztahy s Egyptem, které bylo, jak se později i prokázalo, odpovědné za propašování výbušniny do letadla.

Daleko globálnější geopolitické důsledky může mít sestřelení ruského stíhacího bombardéru Su-24 egyptskou stíhačkou F-16. Rusko při předchozích narušeních vzdušného prostoru bylo varováno, že Turecko cosi takového nepřipustí.

Tak se i stalo. Přesné výsledky vyšetřování ještě neznáme. Obě strany prohlašují cosi diametrálně odlišného. Ale i kdyby k narušení prostoru východně-západním směrem přes úzkou tureckou hraniční enklávu skutečně došlo, mohl přelet trvat jen několik vteřin a letadlo sestřeleno mimo turecké území. Lze se také domnívat, že sestřelení nemělo ani tak obraný jako spíše prestižní charakter.

O to více se začaly objevovat nad tímto zásahem pochybnosti. Diplomatically, ale o to přesněji jej na ČT24 charakterizoval bývalá ministr obrany Alexandr Vondra, že Turci si počínali poněkud *zbrkle*. Náš velvyslanec při NATO Jiří Šedivý se asi nikdy v životě neocitl v tak překerní situaci, když měl Rádiu Plus prezentovat o této záležitosti výsledky jednání Aliance. Opakovaně zdůrazňoval, že nešlo o konflikt, ale o incident. Konečně tohoto slova se držel i Barack Obama při návštěvě Françoise Hollanda.

Turecko totiž nepožádalo o schůzku představitelů NATO podle článku 4 Severoatlantické smlouvy (společná konzultace), ale chtělo jenom jednání sdělit informaci o této záležitosti. Je tedy patrná snaha záležitost co nejrychleji a nejklidněji urovnat.

Ačkoli Vladimír Putin řekl, že sestřelení letadla bylo ranou do zad a bude mít pro Ankaru vážné důsledky, další reakce o konkrétních sankcích zněly spíš jako potenciální záměry. Ale ať už se situace vyvine jakkoli, i smířlivě, byl to další zářez do reinkarnace studené války.

(Autor je sociolog)